

Nr 32

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för att främja fritidsfisket, m. m. i vad propositionen hänvisats till lagutskott jämte motioner i ämnet, dels motioner om vidgad rätt till fritidsfiske.

Genom en den 28 februari 1969 dagtecknad proposition, nr 42, har Kungl. Maj:t, under återopande av utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden och lagrådets protokoll, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändring i lagen den 5 maj 1960 (nr 130) om fiskevårdsområden,

2) lag om ändring i lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske, dels bifalla de förslag i övrigt, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Propositionen har hänvisats till lagutskott såvitt den avser ändringar i lagen om fiskevårdsområden och lagen om rätt till fiske samt i övrigt till jordbruksutskottet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, så vitt nu är i fråga, vissa ändringar i lagen om fiskevårdsområden och lagen om rätt till fiske i syfte att underlätta bildandet av fiskevårdsområden och skydda fiskbeståndet.

Lagförslagen

De vid propositionen fogade lagförslagen har följande lydelse.

1) Förslag

till

Lag

om ändring i lagen den 5 maj 1960 (nr 130) om fiskevårdsområden

Härigenom förordnas, att 6, 10, 15, 17, 18 och 29 §§ lagen den 5 maj 1960 om fiskevårdsområden skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

6 §.

Fiskevårdsområde må bildas om samtycke föreligger antingen från delägare, som företräda mer än hälften av *delaktighetstalet* och tillika utgöra minst en tredjedel av antalet *delägare*, eller från delägare, som utgöra mer än halva antalet *delägare* och tillika företräda minst en tredjedel av *delaktighetstalet*. Skall fiskevårdsområdet omfatta *ett eller flera vart för sig oskiftade fisken*, erfordras därjämte samtycke från minst en delägare inom varje sådant fiske.

Hör fisket till allenast en fastighet och utgör det ej ensamt för sig en fastighet, må dock fiskevårdsområde bildas, om samtycke därtill lämnas av mer än halva antalet *delägare* eller av delägare, vilka företräda mer än hälften av *delaktighetstalet*.

Äro de i första eller andra styckena angivna förutsättningarna uppfyllda, skall fiskevårdsområdet bildas, om det befinnes lämpligt med hänsyn till vattenområdets och fiskets beskaffenhet och omfattning samt förhållandena i övrigt.

Fiskevårdsområde må bildas om *vid omröstning enligt 19 §* samtycke föreligger antingen från delägare, som företräda mer än hälften av *de röstandes delaktighetstal* och tillika utgöra minst en tredjedel av antalet *röstande*, eller från delägare, som utgöra mer än halva antalet *röstande* och tillika företräda minst en tredjedel av *de röstandes delaktighetstal*. Skall fiskevårdsområdet omfatta *oskiftat fiske med flera delägare*, erfordras därjämte samtycke från minst en delägare inom varje sådant fiske.

Hör fisket till allenast en fastighet och utgör det ej ensamt för sig en fastighet, må dock fiskevårdsområde bildas, om samtycke därtill lämnas av mer än halva antalet *röstande* eller av delägare, vilka företräda mer än hälften av *de röstandes delaktighetstal*.

Äro de i första eller andra styckena angivna förutsättningarna uppfyllda, skall fiskevårdsområdet bildas, om det befinnes lämpligt med hänsyn till vattenområdets och fiskets beskaffenhet och omfattning samt förhållandena i övrigt. *Saknas samtycke som avses i första stycket andra punkten, må fiskevårdsområdet likväl bildas, om särskilda skäl föreligga.*

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

10 §.

Är fisket inom fiskevårdsområde i sin helhet samfällt för två eller flera fastigheter, må upplåtelse av fiske ske endast om delägare med mer än hälften av delaktighetstalet samtycka därtill.

Är fisket ej så beskaffat som i första stycket sägs, må upplåtelse ske endast om delägare med mer än två tredjedelar av delaktighetstalet samtycka därtill. Omfattar fiskevårdsområdet *ett eller flera vart för sig oskiftade fisken*, skall i stället beträffande varje sådant fiske gälla vad i första stycket är stadgat.

Är fisket inom fiskevårdsområde i sin helhet samfällt för två eller flera fastigheter, må upplåtelse av fiske ske endast om delägare med mer än hälften av *det vid omröstning bland delägarna företrädda* delaktighetstalet samtycka därtill.

Är fisket ej så beskaffat som i första stycket sägs, må upplåtelse ske endast om delägare med mer än två tredjedelar av *det vid omröstning bland delägarna företrädda* delaktighetstalet samtycka därtill. Omfattar fiskevårdsområdet *oskiftat fiske med flera delägare*, skall i stället beträffande varje sådant fiske gälla vad i första stycket är stadgat.

15 §.

Fiskevårdsområde må bildas *allena* efter ansökan av delägare. Ansökningen skall vara skriftlig och ingivas till länsstyrelsen.

Fiskevårdsområde må bildas efter ansökan av delägare, *myndighet som Konungen bestämmer eller kommunen*. Ansökningen skall vara skriftlig och ingivas till länsstyrelsen.

I ansökningen — — — — — skola tillgodoses.

17 §.

Innehåller ansökningen — — — — — omedelbart avslås.

Bildande av fiskevårdsområde skall prövas vid förrättning under ledning av förrättningsman som länsstyrelsen förordnar.

Bildande av fiskevårdsområde skall prövas vid förrättning under ledning av förrättningsman som länsstyrelsen förordnar. *Fordras särskild fackkunskap för utredning i samband med förrättningen, får länsstyrelsen på begäran av förrättningsmannen förordna sakkunnigt biträde åt honom.*

Äro delägarna — — — — — avgöra ärendet.

18 §.

Förrättningsmannen skall så snart som möjligt *kalla* delägarna *till* sammanträde.

Förrättningsmannen skall så snart som möjligt *hålla* sammanträde *med* delägarna. *Han skall i god tid före sammanträdet kalla delägarna till detta.*

Skriftlig kallelse skall senast fjorton dagar före sammanträdet tillställas varje känd delägare. *Finnes an-*

Varje delägare *med känt hemvist inom riket skall delgivas kallelsen. I fråga om delgivningen gäller i till-*

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

ledning till antagande att ej alla delägare därigenom underrättas, skall beträffande första sammanträdet kallelsen därjämte inom samma tid kungöras på sätt i 31 § stadgas.

lämpliga delar vad som föreskrives i rättegångsbalken om delgivning av annan handling än stämning. Träffas ej delägaren eller någon till vilken kallelsen må överlämnas och kan ej heller upplysning vinnas var delägaren uppehåller sig, är det såvitt avser honom tillräckligt att kungörelse om sammanträdet sker såsom anges i 31 §. Delägare med känt hemvist utom riket skall tillställas kallelsen med posten. Om delägars hemvist ej är känt eller det kan antagas att ytterligare delägare finnes utöver dem som äro kända, skall kungörelse om sammanträdet ske på sätt nyss sagts.

Kallelse till — — — — — ordning utlysts.

29 §.

Delägare, som fiskar i strid med stadgarna eller vad delägarna med stöd av denna lag beslutat, straffes, om ej gärningen eljest är belagd med straff, med dagsböter. Sådant brott må ej åtalas av allmän åklagare, med mindre det av målsägande angives till åtal. Fiskevårdsområdet ävensom delägare däri må därvid anses som målsägande.

Delägare, som fiskar i strid med stadgarna eller vad delägarna med stöd av denna lag beslutat, dömes till böter, om ej gärningen är belagd med straff i annan författning. Allmänt åtal må väckas endast efter angivelse av målsägande. Fiskevårdsområdet ävensom delägare däri må därvid anses som målsägande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1969.

2) Förslag

till

Lag

om ändring i lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske

Härigenom förordnas, att 34 och 35 §§ lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

34 §.

Bedriver någon utan lov fiske som hör under annans enskilda fiskerätt eller enligt denna lag må utövas endast efter tillstånd av myndighet, dömes för olovligt fiske till *dagsböter*.

Är brottet med hänsyn till att fisket avsåg särskilt värdefull fisk eller idkades vanemässigt eller i större omfattning att anse som grovt, vare straffet dagsböter, ej under tjuugu, eller fängelse i högst sex månader.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. utan lov bedriver fiske som hör under annans enskilda fiskerätt eller enligt denna lag må utövas endast efter tillstånd av myndighet, eller

2. bryter mot föreskrift, som meddelats med stöd av 16, 22 eller 24 §, dömes för olovligt fiske till böter eller fängelse i högst sex månader.

35 §.

Den som bryter mot föreskrift, som meddelats med stöd av 16, 22 eller 24 §, eller anbringar fiskeredskap eller anordning i uppenbar strid med vad som gäller om fiskådra, dömes till straff för olovligt fiske enligt vad i 34 § sägs.

Den som uppsåtligen anbringar fiskeredskap eller anordning i strid med vad som gäller om fiskådra, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1969.

¹ Senaste lydelse av 35 § se 1960:131.

Motionsyrkanden

Utskottet har i samband med propositionen behandlat följande i anledning av denna väckta motioner, nämligen

A. de likalydande motionerna I: 953 av herr *Ohlsson, Ebbe*, och herr *Svenungsson* och II: 1093 av herr *Hedin m. fl.*, i vilka motioner hemställes

»att vid behandling av proposition nr 42 riksdagen måtte godkänna Kungl. Maj:ts förslag med den ändringen att 11 § skall ges följande lydelse:

»Utan delägares samtycke må upplåtelse ej ske av delägarens hela fiske eller eljest av fiske, som han med ensamrätt äger eller brukar eller såsom särskild lott tilldelats honom»;

B. de likalydande motionerna I: 954 av herr *Pettersson, Karl*, och herr *Strandberg* och II: 1097 av herr *Petersson* i Gäddvik, i vilka motioner, såvitt de hänvisats till lagutskott, hemställes

»att riksdagen vid behandling av proposition nr 42 måtte besluta

2. att godkänna Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändring i lagen den 5 maj 1960 (nr 130) om fiskevårdsområden med den ändring att 6 § 3 styckets sista mening 'Saknas samtycke som avses i första stycket andra punkten, må fiskevårdsområde likväl bildas, om särskilda skäl föreligga.' utgår»; samt

C. de likalydande motionerna I: 955 av herr *Pettersson, Karl*, och herr *Strandberg* och II: 1096 av fru *Kristensson* och herr *Petersson* i Gäddvik, i vilka motioner hemställes

»att riksdagen vid behandling av proposition nr 42 måtte avslå densamma till den del som avser förslag till lag om ändring i lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske»;

D. motionen II: 1094 av herr *Hedin m. fl.*, vari hemställes

»att riksdagen vid behandling av proposition nr 42 måtte besluta att 15 § i lagen den 5 maj 1960 (nr 130) om fiskevårdsområden skall erhålla oförändrad lydelse».

Utskottet har vidare behandlat två *fristående motioner*, nämligen

de likalydande motionerna I: 146 av herr *Augustsson* och fru *Landberg* och II: 167 av herr *Persson* i Skänninge *m. fl.*, i vilka yrkas

»att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t begära översyn av lagen om rätt till fiske samt framläggande av förslag som ger allmänheten möjligheter till fritidsfiske på enskilt vatten även vid södra och mellersta delarna av rikets ostkust».

Inledning

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anför i remissen till lagrådet inledningsvis följande.

Fritidsfisket har ökat starkt i Sverige under senare år. Från statens sida har på olika sätt vidtagits åtgärder för att främja fisket vilka kommer även fritidsfisket till godo. Exempel härpå är tillkomsten av 1950 års vattengräns- och fiskerättslagar, 1954 års fiskeristadga och 1960 års lag om fiskevårdsområden. Fiskeristyrelsen har enligt sin instruktion att beakta förutom yrkesfiskets även fritidsfiskets intressen. Detsamma gäller för lantbruksnämndernas fiskerikonsulenter.

I olika sammanhang har önskemål förts fram om ytterligare åtgärder från statens sida för att främja fritidsfisket. Efter bemyndigande av Kungl. Maj:t år 1963 tillkallades sakkunniga för att verkställa översyn av och ge förslag rörande de statliga insatserna i fråga om fritidsfisket och därmed sammanhängande frågor. De sakkunniga, som antog benämningen fritidsfiskeutredningen¹, har överlämnat betänkandet Fritidsfisket (SOU 1968:13). Vid betänkandet har fogats särskilt yttrande av ledamoten af Klintberg.

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av riksåklagaren, vattenöverdomstolen, hovrätten över Skåne och Blekinge, hovrätten för Övre Norrland, rikspolisstyrelsen, postverket, kammarkollegiet, statskontoret, generaltullstyrelsen, riksrevisionsverket (RRV), statens vattenfallsverk, domänverket, lantbruksstyrelsen, lantmäteristyrelsen, fiskeristyrelsen, statens naturvårdsverk, Mellanbygdens vattendomstol, länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Gävleborgs, Jämtlands och Norrbottens län, arrendelagsutredningen, Hushållningssällskapens förbund, Svenska kommunförbundet, Svenska Samernas Riksförbund, Svenska jägareförbundet, Svenska turistföreningen, Svenska Turisttrafikförbundet, Riksförbundet Landsbygdens Folk (RLF), Sveriges Fiskares Riksförbund, Fiskefrämjandet, Svenska sportfiskareförbundet, Sveriges Allmänna Fiskevårdsförbund, Svenska Fiskeritjänstemannaförbundet och Svenska Sportdykarförbundet.

Remissinstanserna har i åtskilliga fall bifogat yttranden från underställda myndigheter eller särskilt berörda organisationer. Sålunda har lantbruksstyrelsen bifogat yttranden från ett flertal lantbruksnämnder och fiskeristyrelsen yttranden från de sju fiskeriintendenterna.

Skrivelser i ämnet har kommit in bl. a. från Sveriges fiskevattenägarförbund.

Fritidsfiskeutredningens förslag avser åtgärder för att främja fritidsfisket genom såväl service som ekonomiskt stöd m. m. Utredningen föreslår i sam-

¹ Överdirektören Jöran Hult, ordförande, riksdagsmännen Bengt Arweson och Erik Grebäck, vattenrättsdomaren Lennart af Klintberg och fritidsfiskeintendenten Per-Arne Wallin.

ma syfte vissa lagstiftningsåtgärder. Bl. a. har förslag lagts fram om ny lagstiftning angående förvaltning av samfällda fisken samt ny fiskeristadga. I remissutlåtande över utredningens betänkande har lantmäteristyrelsen, som har i uppdrag att se över lagen den 13 juni 1921 (nr 299) om bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter, anfört att förslag till ny lag om förvaltning av samfällad mark m. m. kan väntas under innevarande år. I detta läge bör frågan om särskild lagstiftning för samfällda fisken anstå till dess ställning har tagits till lantmäteristyrelsens förslag. Förslaget till fiskeristadga har vid remissbehandlingen mött allvarliga erinringar särskilt i fråga om ett överförande från länsstyrelserna till fiskeristyrelsen av befogenheten att besluta om lokala fiskeföreskrifter. Enligt min mening ger remisskritiken anledning till en ytterligare bearbetning av förslaget till ny stadga utom vad gäller de föreslagna straffbestämmelserna. En sådan bearbetning bör lämpligen utföras av fiskeristyrelsen. Jag avser att återkomma till Kungl. Maj:t i denna fråga.

Med de undantag som jag nu angett behandlar jag härefter utredningens förslag. Till en början tas därvid upp frågor om statligt stöd av skilda slag för fritidsfisket. Därefter behandlas i ett särskilt avsnitt förslag till lagstiftningsåtgärder.

Fråga om vidgat frifiske

Utredningen

I fråga om tillgången på vattenområden är vårt land ovanligt gynnat genom dess långa kuster och dess rikedom på sjöar och strömmande vatten. I allmänt vatten får enligt lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske varje svensk medborgare bedriva fiske med rörligt redskap. Vad som är allmänt vatten bestäms enligt lagen den 1 december 1950 (nr 595) om gräns mot allmänt vattenområde. Allmänt vatten finns vid kusterna, från territorialgränsen och inåt land till gränsen mot enskilt vatten, dvs. i stort sett 300 m från land. Vidare finns allmänt vatten i Väneren, Vättern, Hjälmaren och Storsjön i Jämtland. Dessutom har allmänheten enligt nyssnämnda lag om rätt till fiske även viss rätt till fiske i enskilt vatten. Härom gäller bl. a. följande.

Utmed hela norrlandskusten samt vid Uppsala läns kust är fisket med rörligt redskap utom efter lax fritt ända in till stranden. Här är således på enskilt vatten endast laxfisket och fisket med fast redskap förbehållet jordägarna. I de följande ostkustlänen är fisket efter strömming, sill och skarp-sill med skötar och nät som är att hänföra till rörliga redskap fritt på enskilt vatten som har större djup än sex m. I vissa län gäller dock bestäm-

meler som i viss mån avviker härifrån. Vid Blekinge läns södra kust får man bl. a. fiska ända in till stranden med nät som är rörligt redskap samt med långrev och tobisnot. Vid Skånes östra och södra kuster gäller detsamma beträffande alla slags rörliga redskap. Vid Skånes västra kust och på västkusten i övrigt är fiske med alla typer av redskap fritt i enskilt vatten. Vissa begränsningar gäller dock för fisket efter ostron. Utöver vad som följer av nu nämnda bestämmelser är vid alla havskuster fisket med långrev fritt i enskilt vatten som är minst 20 m djupt och är beläget utanför den s. k. kilometergränsen. Likaså är långrevsfisket fritt bl. a. vid Gotland och Öland. I delar av de förut nämnda fyra insjöarna och Mälaren är också vissa fiskesätt tillåtna för varje svensk medborgare på enskilt vatten.

Kostnaden för inlösen av enskild fiskerätt som skett i anslutning till att det nyssnämnda s. k. frifisket på enskilt vatten tillkom genom 1950 års vattengräs- och fiskerättslagstiftning har t. o. m. budgetåret 1967/68 uppgått till drygt 35 milj. kr. Ersättningsanspråken är ännu inte helt reglerade.

Stora vattenområden är vidare tillgängliga för fritidsfiskarna genom upplåtelse från fiskevattenägare. Bl. a. finns det ett stort antal fiskevatten i vilka allmänheten får fiska mot lösande av fiskekort. En förteckning över flertalet sådana kortfiskeområden publiceras varje år i Fiskefrämjandets årsbok. I 1968 års förteckning har tagits upp drygt 1 600 kortfiskeområden. Kortvattensförteckningen omfattar enligt uppgift sjöar med en sammanlagd areal av omkring 1 milj. ha samt närmare 1 000 mil strömmande vatten. Huvuddelen av kortfiskevattnen ägs av enskilda. Staten och kommuner upplåter emellertid också betydande arealer.

Möjligheten att utnyttja våra vatten för fritidsfiske begränsas av olika förhållanden. En del fiskevatten är svåråtkomliga för den stora mängden fritidsfiskare t. ex. därför att det behövs båt eller därför att vägförbindelserna är dåliga. Det gäller såväl allmänt vatten och frivatten vid kusterna och i de stora insjöarna som kortfiskevatten. De flesta kortfiskevattnen är belägna i landets norra delar vilket innebär långa reseavstånd för många fritidsfiskare. Vidare har åtskilliga vatten mindre goda fiskbestånd kvalitets- och kvantitetsmässigt. Vattenregleringar har inom stora områden, särskilt i Norrland, i varje fall under en övergångstid ändrat förutsättningarna för fisket. Vattenföreningar har på en del håll nedsatt vattnens fiskbarhet. Den s. k. svartlistningen av vissa vatten som har förorenats av kvicksilver omfattar i några fall även kortfiskevattnen.

Trots nämnda förhållanden kvarstår att förutsättningarna för fritidsfiske kan sägas vara goda praktiskt taget överallt i vårt land. För de fritidsfiskare som är beredda att företa längre resor t. ex. i samband med semestern är möjligheterna till variation i fråga om fiskarter, fångstmetoder och miljö mycket stora. Utmed ostkusten och sydkusten förekommer bl. a. lax, havslaxöring, sik, torsk, abborre, ål samt sill och strömming. På västkusten är fiskbeståndet ännu mer artrikt. Där finns bl. a. lax, havslaxöring, vanlig

torsk, bleka, sej, berggylta, makrill och näbbgädda. På flera håll i landet finns älvar och åar där lax och havslaxöring går upp. Även i inlandet förekommer flera fiskarter som är av särskilt intresse från fritidsfiskesynpunkt, bl. a. abborre, gös, sik och lake. Den hittills ojämförligt största tillgången på insjövatten med laxfisk såsom röding, laxöring och harr finns i Norrlands inland och fjälltrakterna. Laxfiskar planteras emellertid in på många andra håll i landet. I vissa sjöar finns dessutom kvar gamla bestånd av laxfisk.

Svårigheterna att få tillgång till fritidsfiskevatten är vanligen störst när det gäller fisket under kortare fritid såsom vid veckosluten och då i synnerhet för personer som inte har möjlighet att bege sig på längre avstånd från hemorten. I sådana fall kan förhållandena variera starkt på olika orter. Särskilt stor är givetvis efterfrågan på fiskevatten i närheten av de större tätorterna. Detta förhållande har uppmärksammats bl. a. på kommunalt håll. Flera städer har organiserat sina egna vatten som kortfiskeområden. I vissa fall har nya vattenområden förvärvats för detta ändamål. I regel har campingplatser, friluftsgårdar o. d. förlagts i anslutning till fiskevattnen. Vidare har enskilda vattenägare som disponerar lämpliga vattenområden stimulerats till liknande åtgärder genom anslag eller lån. Särskilt storstäderna har gått i spetsen för att på dessa sätt få fram fler vatten för fritidsfiske.

I fråga om möjligheterna att öka tillgången på vatten för fritidsfiskeändamål anser utredningen det inte vara realistiskt att vidga det nuvarande frifisket enligt 1950 års vattengräs- och fiskerättslagar. När det gäller ändringar i vattengräslagen i detta syfte pekar utredningen på att denna lag reglerar frågor som är grundläggande för fastighetsindelningen och att en hög grad av stabilitet därför är önskvärd. Man kan heller inte bortse från att 1950 års lagstiftning har skapat ett rättsläge till vilket en anpassning har skett. Regleringen av ersättningsfrågorna har föranlett betydande arbete och varit mycket kostsam. Ytterligare inskränkningar i den enskilda fiskerätten medför nya krav på ersättningar, särskilt som ökningen av fritidsfisket har fått värdet av fisket att stiga eller skapat förväntningar härom.

Nyssnämnda invändningar mot ett utvidgat frifiske gäller enligt utredningens mening även sådana mera begränsade åtgärder som att frige fisket med handredskap eller att frige vissa enklare fiskemetoder, t. ex. mete, generellt i hela landet. Mot sådana åtgärder talar även att de skulle medföra olägenheter för yrkesfisket genom ökad konkurrens från fritidsfiskets sida.

I stället anser utredningen att man bör sträva efter att öka antalet frivilliga upplåtelse av fiskerätt. En kraftig utveckling har enligt utredningen inträtt på detta område under senare år. Fiskerättsägarna påkallar i allt större utsträckning hjälp med att ordna försäljning av fiskekort. Från fiskeriintendenthåll har framhållits, att lösningen av upplåtelsefrågorna hör till de viktigaste när det gäller att underlätta möjligheterna till fritids-

fiske för allmänheten. Utredningen har lagt fram vissa förslag till ändringar i fiskelagstiftningen som syftar till att underlätta de frivilliga upplåtelseerna av fiskerätt m. m. För dessa förslag lämnas en redogörelse i ett senare avsnitt om vissa ändringar i fiskelagstiftningen.

Remissyttrandena

Vad gäller frågan om ökad tillgång på fritidsfiskevatten delar remissinstanserna allmänt utredningens uppfattning att det inte är realistiskt att räkna med ett vidgat frifiske. Remissinstanserna ansluter sig således till utredningens ståndpunkt att ansträngningarna i stället i princip bör inriktas på att öka antalet frivilliga upplåtelser av fiskerätt genom t. ex. smidigare lagregler, ökad personalservice och förbättrat ekonomiskt stöd.

Departementschefen

En grundläggande förutsättning för fritidsfiskets utveckling är självfallet att det finns en god tillgång på fiskevatten. Vårt land är i detta avseende väl gynnat genom dess långa kuster och dess rikedom på sjöar och strömmande vatten. Som tidigare har nämnts är betydande vattenarealer tillgängliga för bl. a. fritidsfiskare enligt vattengräs- och fiskerättslagarna. Vidare upplåter staten stora områden för kortfiske framför allt genom domänverket. Kommuner, skogsbolag och enskilda fiskerättsägare i övrigt upplåter också i avsevärd omfattning vatten för fritidsfiske.

Statens stöd till fritidsfisket har hittills främst varit av indirekt natur. I den föregående redogörelsen har berörts den service i olika former som lämnas fritidsfisket genom fiskeriadministrationen. Inte minst har resultaten av sötvattenslaboratoriets forskningar och undersökningar bl. a. när det gäller utplantering av fisk stor betydelse för fritidsfisket. Detsamma gäller statens stöd till olika anläggningar för det rörliga friluftslivet. I detta sammanhang bör även nämnas statens naturvårdsverks inköp av värdefulla naturområden för friluftsliv. Till dessa områden hör nämligen i en del fall vatten som kan utnyttjas för fritidsfiske.

Fritidsfiskeutredningens betänkande och de synpunkter från myndigheter och organisationer som har förts fram vid remissbehandlingen av betänkandet innebär enligt min mening en i många avseenden värdefull kartläggning av fritidsfiskefrågorna. Utredningen har övervägt olika möjligheter att öka *tillgången på fritidsfiskevatten*. Jag delar utredningens av remissinstan-

serna allmänt biträdda uppfattning att detta bör ske genom åtgärder som stimulerar till fler frivilliga upplåtelser av fiskevatten för detta ändamål. Förutsättningarna härför kan väntas öka bl. a. i samband med att yrkesfisket minskar i främst vissa insjövatten. På många håll kan möjligheterna till fritidsfiske också förbättras genom olika slag av fiskevårdsåtgärder. Bl. a. mot denna bakgrund finns inte nu anledning att överväga möjligheterna att öka rätten till frifiske genom ändringar i vattengräs- och fiskerättslagarna.

Motioner

I de fristående motionerna I: 146 av herr Augustsson och fru Landberg och II: 167 av herr Persson i Skänninge m. fl. erinras inledningsvis om att allmänheten genom 1950 års lag om rätt till fiske tillförsäkrats ganska vidsträckt rättigheter att fiska även på enskilt vatten vid en stor del av våra kuster.

Efter att översiktligt ha redovisat gällande bestämmelser framhåller motionärerna att allmänheten har stora möjligheter att längs den övervägande delen av våra kuster bedriva fiske som sport och förströelse, därför att just de typer av redskap, nät och krokredskap som användes av de icke yrkesmässigt fiskande, är tillåtna. Från gränsen mellan Uppsala och Stockholms län i norr till Torhamns udde på Blekinges sydostkust är emellertid fiske efter strömming med skötar och sillnät i viss utsträckning det enda fiske som fritt får bedrivas på enskilt vatten. Strömmingsskötar och sillnät är stora och djupa redskap och enligt motionärerna är de därför inte lämpade för fritidsfiske. Dyligt fiske kan därför endast förekomma i den mån den fiskande kan utverka fiskerättsägarens tillstånd, framhåller motionärerna.

I motionerna anföres vidare att orsaken till att ensamrätten till fisket i så stor utsträckning bibehölls hos strandägarna på dessa kuststräckor väl främst var att fisket vid tiden för lagbestämmelsernas utarbetande fortfarande var ett viktigt komplement till jordbruket i skärgårdarna. Enligt motionärerna är detta knappast fallet numera, utan det huvudsakliga fiske, som bedrivs inom dessa områden, utövas som rent yrkesfiske. Fisket utövas antingen på relativt stora båtar för fångst av strömming eller lax eller med fasta redskap efter ål.

Motionärerna framhåller att båtar, redskap och annan utrustning, som erfordras för bedrivande av ett rationellt fiske, måste utnyttjas största möjliga del av året för att kunna täcka kostnaderna för förräntningar och amorteringar av de stora investeringar som numera måste göras däri. Fiske i kombination med jordbruk har därför enligt motionärerna blivit en alltmer ovanlig företeelse även i skärgårdsområdena.

Den ökade fritiden ställer stora krav på möjligheter till fritidssysselsätt-

ning och förströelse. Fiske med smånät och krokredskap har blivit en alltmer uppskattad form av dylik förströelse. Motionärerna anser det därför inte vara riktigt att i längden bibehålla de stora skillnader som föreligger när det gäller att fritt få utöva denna form av fritidsförströelse. Vid stora delar av vår kust kan envar bedriva fritidsfiske ända in till stranden. Men vid ifrågavarande kuststräckor av södra och mellersta delen av vår ostkust får fiske med de redskap, som vanligen används vid fritidsfiske, inte alls äga rum på enskilt vatten. Därtill kommer, påpekar motionärerna, att en väsentlig del av denna kuststräcka har en milsvid skärgård, så att den som vill ut på allmänt vatten ofta måste färdas mycket lång väg.

Motionärerna anser att en översyn av gällande bestämmelser snarast bör komma till stånd för att tillförsäkra allmänheten tillgång till möjligheter att bedriva fiske med sådana redskap, smånät och krokredskap, som framför allt används av fritidsfiskare. Om rätten att fiska med ryssjor av olika slag, med fasta redskap samt med sådana nät, som i huvudsak användes vid det yrkesmässiga fisket, även i fortsättningen bibehålls hos strandägarna, bör intrångsersättningarna kunna hållas inom rimliga gränser, framhåller motionärerna avslutningsvis.

Ändringar i fiskelagstiftningen

Översyn av LOFO

Nuvarande ordning m. m.

Utskottet hänvisar till propositionen s. 32—35.

Omröstningsbestämmelserna

Utskottet hänvisar till propositionen s. 35—36.

Vetorätten

Utskottet hänvisar till propositionen s. 36—39.

Initiativrätten

Utskottet hänvisar till propositionen s. 39—41.

Sakkunnigt biträde

Utskottet hänvisar till propositionen s. 42.

Departementschefen vid lagrådsremissen

Allmänna synpunkter

Fiskevårdsområdets väsentliga ändamål är, enligt förarbetena till LOFO, att möjliggöra ordnade fiskeförhållanden, ett rättvist utnyttjande av fisket och en god fiskevård inom ett vattenområde där fiskerätten är splittrad på flera innehavare. Detta ändamål sammanfaller med det allmännas intresse att fisket som naturtillgång utnyttjas och vårdas på bästa sätt. Även om fiskerättshavarnas intressen klart ställdes i förgrunden vid lagens tillkomst, väntades den nya associationsformen också bli till fördel för fritidsfisket. Delägarna i ett fiskevårdsområde antogs nämligen i många fall ha intresse av att upplåta fisket inom området till utomstående. Om t. ex. delägarna var oproportionerligt många i förhållande till fiskets storlek kunde det från fiskevårdssynpunkt vara en fördel att upplåta fisket till ett lämpligt antal fritidsfiskare. Ett rikt fiske som utnyttjades av endast ett fåtal delägare kunde också räcka till för utomstående och därigenom ge god avkastning. Möjligheten till kortfiske kunde vidare främja turistnäringen inom en bygd.

Vid riksdagsbehandlingen av förslaget till lagstiftning om fiskevårdsområden förutsattes att erfarenheterna från tillämpningen kunde motivera en översyn av bestämmelserna. Fritidsfiskeutredningen har nu konstaterat att LOFO tillämpats i mycket blygsam omfattning och att antalet fiskevårdsområden blivit långt färre än vad som förutsattes vid lagens tillkomst. Jag delar utredningens av flertalet remissinstanser stödda uppfattning att en översyn av bestämmelserna nu behövs. Reformerna bör härvid inriktas på att stimulera bildandet av fiskevårdsområden och att göra områdena lämpade för det avsedda ändamålet. Grundsatsen att ett fiskevårdsområde skall bildas och förvaltas för att tillgodose i första hand delägarnas intressen bör härvid liksom vid lagens tillkomst vara vägledande.

Omröstningsbestämmelserna m. m.

Utformningen av omröstningsbestämmelserna tilldrog sig stort intresse vid lagens tillkomst. I båda de betänkanden som utarbetades föreslogs — i likhet med vad utredningen nu gör — att kraven på anslutning bland delägarna skulle begränsas att avse delägare som deltog i omröstningen och det av dem företrädde delaktighetstalet. Remissinstanserna lämnade förslagen i denna del utan erinran. Föredragande departementschefen ansåg emellertid en sådan begränsning inte vara påkallad av praktiska hänsyn och uttalade farhågor för att den kunde leda till från rättssäkerhetssynpunkt inte önskvärda resultat. Omröstningsbestämmelserna utformades i stället så att, i de fall lagen uppställer krav på viss anslutning, denna beräknas i förhållande till hela antalet delägare och hela delaktighetstalet. Konstruktionen,

som innebär att frånvarande delägare likställs med delägare som röstat nej, har enligt utredningens mening verkat hämmande. Från förrättningsmannahåll (Svensk Lantmäteri-tidskrift nr 4—5 1967 s. 282) har uttalats, att frånvarande delägare antingen är likgiltiga för fiskevårdsområdets tillkomst eller inte har något emot att ett fiskevårdsområde bildas. Negativt inställda delägare brukar däremot oftast utöva sin rösträtt.

Utredningens förslag är nu, att vid beslut om bildande av fiskevårdsområde eller upplåtelse av fisket inom ett sådant område endast de i omröstningen deltagandes röster och delaktighetstal skall beaktas. Förslaget har tillstyrkts av så gott som alla remissinstanser. Även jag anser att praktiska skäl numera får anses tala för en sådan reform. Rättssäkerhetsintresset kräver dock att den kompletteras med en ändring av sättet för kallelse till det första sammanträdet. Vid detta sammanträde får delägarna närmare kännedom om arten och omfattningen av förrättningen. I allmänhet behandlas då frågorna om bildande av fiskevårdsområde och upplåtelse av fiskerätt inom området. Eftersom ett genomförande av utredningens förslag kommer att medföra att en delägare som inte infinner sig till sammanträdet inte heller får någon inverkan på beslut i dessa viktiga frågor, bör delgivning av kallelse i regel äga rum. För delgivningen, som bör ske genom förrättningsmannen försorg, synes rättegångsbalkens bestämmelser om delgivning av annan handling än stämning i huvudsak ändamålsenliga. Delgivningen torde dock även beträffande byalag med fler delägare än tio böra ske med den enskilde delägaren. I fråga om delägare med hemvist utom landet får det dock anses tillräckligt att kallelsen tillställs honom med posten i vanligt brev. Delägare som saknar känt hemvist bör kallas genom kungörelse i en eller flera tidningar inom orten. Om ansökningen berör fiskerätt vars ägare ej är känd, bör kallelse likaledes kunna ske genom kungörelse. Detsamma bör gälla om delägare som söks för delgivning eller någon till vilken kallelsen kan överlämnas inte träffas, under förutsättning att upplysning om delägarens vistelseort inte kan vinnas. Någon bestämd tid för delgivning synes inte behöva fixeras. I stället bör det villkoret uppställas att delgivning skall ske i god tid före sammanträdet. Detta gäller givetvis även i fråga om kungörelseförfarandet. Om innehållet i kallelsen torde några uttryckliga föreskrifter inte behövas. Det ligger emellertid i sakens natur, att kallelse måste innehålla uppgifter om tid och plats för sammanträdet samt dessutom en kortfattad redogörelse för vad som skall avhandlas. Det är givetvis också av värde, om i kallelsen till det första sammanträdet lämnas upplysning om gällande regler för omröstning i fråga om bildande av fiskevårdsområde och upplåtelse av fisket inom området. Någon uttrycklig föreskrift härom torde dock inte behövas.

En ändring av omröstningsbestämmelserna i 6 § första och andra styckena i enlighet med utredningens förslag leder till en av utredningen inte berörd konsekvens. Som jag förut nämnt öppnar 9 § tredje stycket första

punkten möjlighet för delägare att vid fiskevårdsområdes bildande besluta annan beräkningsgrund för rösträttens utövande än vad som anges i paragrafens första och andra stycken. En förutsättning härför är emellertid att anslutning föreligger bland delägarna i den omfattning som enligt 6 § första eller andra stycket krävs för fiskevårdsområdes bildande. De nya bestämmelserna i 6 § blir följaktligen tillämpliga även beträffande beslut om en från huvudregeln avvikande beräkningsgrund för rösträttens utövande. Bestämmelsen i 9 § tredje stycket första punkten tillkom på lagrådets hemställan (prop. 1960: 50 s. 245). Lagrådet anförde bl. a. att, eftersom en majoritet efter delaktighetstalet enligt 6 § i vissa fall har möjlighet att förhindra fiskevårdsområdets bildande, majoriteten som villkor för sin medverkan till bildandet kan uppställa att i stadgarna införs en annan röstberäkningsregel än lagens. Även om möjligheterna härtill ansågs små, fann lagrådet det dock påkallat att till förebyggande av orättvisa resultat i någon mån bereda en kvalificerad majoritet möjlighet att fastställa avvikelser från huvudregeln i 9 §.

För egen del anser jag det nödvändigt att överensstämmelse även i fortsättningen råder mellan omröstningsbestämmelserna i 6 § första och andra styckena och 9 § tredje stycket första punkten, om sistnämnda bestämmelse skall kunna fylla det avsedda syftet och därmed underlätta bildandet av fiskevårdsområden. De nya omröstningsbestämmelserna i 6 § bör alltså vara tillämpliga även för det fall som avses i 9 § tredje stycket första punkten. Den skärpning av kallelseförfarandet som jag tidigare förordat och bestämmelserna om länsstyrelsens fastställelseprövning utgör enligt min mening tillräckliga garantier mot missbruk.

Vetorätten

Det är ganska vanligt att ett fiskevårdsområde anses böra omfatta en sjö, vars fiske är skiftat hemmanen eller byarna emellan men är samfällt inom hemman eller byar. Enligt gällande bestämmelser måste samtycke — utöver vad som nämnts i det föregående — föreligga från åtminstone en delägare i varje sådant oskiftat fiske för att det skall få införlivas med fiskevårdsområdet. En liknande bestämmelse gäller för beslut om upplåtelse av fisket inom ett fiskevårdsområde. I detta fall fordras anslutning av företrädare för mer än hälften av delaktighetstalet inom varje oskiftat fiske för att en upplåtelse ska få komma till stånd.

Utredningens av flertalet remissinstanser biträdda förslag att slopa dessa spärregler innebär sannolikt ett effektivt sätt att främja tillkomsten av fiskevårdsområden. Som framhållits vid remissbehandlingen av förslaget skulle emellertid en sådan reform utgöra ett inte obetydligt avsteg från de grundsatser som var vägledande vid lagens tillkomst. Detta gäller dock, enligt min mening, endast sådana oskiftade fisken som tillkommer byar.

Däremot kan det knappast sägas strida mot lagstiftningens grunder att slopa spärreglerna i de fall då det oskiftade fisket hör till endast ett enstaka hemman. Mot bakgrunden av det sagda förordar jag att spärregeln vad gäller bildande av fiskevårdsområde begränsas att avse oskiftade fisken som tillkommer byar samt att den dessutom mjukas upp på sådant sätt att länsstyrelsen får möjlighet att bortse från regeln om särskilda skäl föreligger. Dispensmöjligheten bör utnyttjas främst för att möjliggöra bildandet av fiskevårdsområden som med hänsyn till delägarnas intressen framstår som särskilt önskvärda. Den kan komma till användning också i vissa fall när tvekan råder om ett skifteslag utgör by eller enstaka hemman. Även beträffande beslut om upplåtelse av fiskerätt bör vetorätten utan olägenhet kunna begränsas till oskiftade fisken som tillkommer byar.

Den ändring av 11 § LOFO som aktualiserades av utredningens förslag att helt slopa spärreglerna i 6 och 10 §§, är enligt min mening inte behövlig med den lösning jag nu förordar.

Initiativrätten

Eftersom ett fiskevårdsområde bildas för att i första hand tillgodose delägarnas egna intressen, kan från principiell synpunkt måhända göras gällande att initiativrätten bör förbehållas delägarna. Denna uppfattning tillmättes betydelse vid utformningen av gällande ordning.

Den långsamma takten i fråga om tillkomsten av fiskevårdsområden har föranlett utredningens förslag om en utvidgning av initiativrätten till staten och kommunen. Erfarenheten har nämligen visat att enskilda delägare i fiskevatten ofta har svårt att ta initiativ i frågor som fordrar samverkan mellan delägarna. Bestämmelsen i 32 § att förrättningskostnaderna skall förskjutras av sökanden utgör säkert också en hämmande faktor. Detsamma gäller bestämmelsen i samma paragraf om att kostnaderna skall stanna på sökanden, om fiskevårdsområde ej kommer till stånd. Om frågan om bildande av fiskevårdsområde kan aktualiseras också av representant för det allmänna, bortfaller dessa hinder. Eftersom LOFO:s regler om bildande och förvaltning av fiskevårdsområde innebär att beslutanderätten ligger helt hos delägarna, kan några risker från rättssäkerhetssynpunkt med ett officialinitiativ knappast uppkomma. Jag ansluter mig till utredningens av flertalet remissinstanser biträdda förslag om en till staten och kommunen utvidgad initiativrätt. Statens initiativrätt bör lämpligen kunna utövas av såväl fiskeriintendenten som lantbruksnämnden.

Sakkunnigt biträde

Jag delar utredningens uppfattning att behov ibland kan föreligga att förordna sakkunnig person att biträda förrättningsmannen. Detta gäller framför allt i sådana fall där viss utredning kräver särskild sakkunskap

som förrättningsmannen saknar. Möjligheten att förordna sakkunnigt biträde bör emellertid med hänsyn till kostnaderna utnyttjas restriktivt. Bestämmelser om sakkunnigt biträde finns även i 20 § lagen den 16 december 1966 (nr 700) om vissa gemensamhetsanläggningar, där hänvisning görs till 2 kap. 2 § första stycket jorddelningslagen. I detta fall ankommer det emellertid på förrättningsmannen att utse sakkunnig. I förslaget till ny fastighetsbildningslag har motsvarande bestämmelse tagits upp i 4 kap. 34 §. I 22 § första stycket lagen om enskilda vägar liksom i 10 kap. 3 § andra stycket och 46 § vattenlagen är det länsstyrelsen som på begäran av förrättningsmannen resp. synemännen och efter prövning av åtgärdens behövlighet förordnar sakkunnig. Jag anser det praktiskt att i LOFO införa sistnämnda ordning. Eftersom den sakkunnige ej avses delta i förrättningen annat än som utredningsman synes benämningen sakkunnigt biträde vara att föredraga framför biträdande förrättningsman som utredningen föreslagit.

Straffbestämmelsen

Beträffande straffbestämmelsen i 29 § bör viss redaktionell ändring ske.

Lagrådets yttrande samt departementschefens uttalanden i anledning härav

Enligt 6 § i förslaget till lag om ändring i lagen om fiskevårdsområden skall gällande rätts regel, att för oskiftat fiskes ingående i fiskevårdsområde krävs samtycke av minst en delägare i fisket, förbehållas fiske som hör till by. Regeln skall alltså ej gälla bl. a. till enstaka hemman hörande oskiftat fiske. Lagrådet har påtalat att innebörden av by således skulle komma att få utslagsgivande betydelse. I anledning härav har lagrådet anfört följande.

Någon närmare belysning av vad som här avses med by innehåller ej remissprotokollet. Visserligen förekommer uttrycket by i lagspråk, exempelvis i 1 kap. 2 § jorddelningslagen och lagen om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfälliga ägor och rättigheter. I dessa sammanhang begagnas dock ej begreppet på sådant sätt att det innebär någon avgränsning mot vad som kan anses ingå under enstaka hemman. Ej heller eljest torde det från rättslig synpunkt numera ha en klar och entydig innebörd. Anmärkas kan, att begreppet ej upptagits i det förslag till ny fastighetsbildningslag som nu granskas av lagrådet i annan sammansättning. Att på sätt skett i det föreliggande förslaget låta begreppet by bli avgörande för frågan om vetorätt skall tillkomma ett oskiftat fiske kan lagrådet därför ej tillstyrka. En klar och entydig om också något mindre omfattande begränsning av vetorätten kan ernås, om sådan rätt tillägges endast oskiftat fiske med flera delägare.

Vid anmälan av lagrådets uttalande anförde departementschefen att lag-

rådets synpunkter i fråga om begreppet by torde böra föranleda att 6 och 10 §§ i förslaget till lag om ändring i lagen om fiskevårdsområden avfattas i enlighet med vad lagrådet förordat.

I fråga om lagrådets yttrande i övrigt och departementschefens uttalande i anledning därav hänvisar utskottet till propositionen s. 60—61.

Motioner

I motionerna I: 954 av herr Karl Pettersson och herr Strandberg och II: 1097 av herr Petersson i Gäddvik avhandlas, såvitt nu är i fråga, dispensregeln i 6 § tredje stycket sista punkten i förslaget. Enligt den föreslagna lydelsen av första stycket andra punkten i samma paragraf erfordras, om fiskevårdsområde skall omfatta oskiftat fiske med flera delägare, samtycke från minst en delägare inom varje sådant skifte. Ifrågavarande dispensregel innebär emellertid att fiskevårdsområde skall kunna bildas utan sådant samtycke om särskilda skäl föreligger. Motionärerna anser detta vara en tvångsåtgärd, som inte synes vara ägnad att få ett fiskevårdsområde att fungera på ett tillfredsställande sätt efter det att det bildats. De föreslår därför att 6 § tredje stycket sista punkten skall utgå.

I motionerna I: 953 av herrar Ebbe Ohlsson och Svenungsson och II: 1093 av herr Hedin m. fl. erinras inledningsvis om att fritidsfiskeutredningen föreslagit att de s. k. vetobestämmelserna i 6 och 10 §§ skulle slopas samt att delägarnas eget fiskande i stället borde ges förstärkt skydd genom att vetorätten enligt 11 § gjordes absolut och inte som nu relativ och ställd i beroende av försörjningssynpunkter. Motionärerna påpekar att departementschefen inte följer utredningens förslag helt i fråga om utformningen av 6 och 10 §§. Han bibehåller en vetorätt men denna får minskad betydelse genom den nya sista meningen i 6 § tredje stycket. De föreslagna förändringarna i övrigt i 6 och 10 §§ innebär enligt motionärerna dessutom en viss försämring av den enskildes rättsskydd.

Motionärerna åberopar att departementschefen framhållit att fiskevårdsområdena i första hand är till för att tillgodose delägarnas berättigade intressen. Motionärerna framhåller att kammarkollegiet i fråga om slopande av vetorätten uttalat viss tvekan och förordat att ifrågavarande spärregler — i vart fall den i 6 § — behålles. Kammarkollegiet har vidare framhållit att slopande av 11 § första stycket andra punkten — vilket föreslagits av fritidsfiskeutredningen men ansetts obehövt av departementschefen — är motiverad även om spärregeln i 10 § ej upphävs. Motionärerna delar denna uppfattning och föreslår i enlighet härmed att 11 § får den lydelse som av fritidsfiskeutredningen föreslagits för att därigenom tillgodose delägarnas rättssäkerhet.

I motionen II: 1094 av herr Hedin m. fl. påpekas inledningsvis att departementschefen i lagförslaget framhåller att fiskerättsinnehavarnas intressen klart ställdes i förgrunden vid lagens tillkomst, även om man väntade sig att den nya associationsformen också skulle bli till fördel för fritidsfisket genom att delägarna i många fall antogs ha intresse av att upplåta fiske till utomstående. Vidare åberopas departementschefens uttalande att grundsatsen, att fiskevårdsområde skall bildas och förvaltas för att i första hand tillgodose delägarnas intressen, liksom vid lagens tillkomst, även nu bör vara vägledande.

Motionärerna hänvisar vidare till att fritidsfiskeutredningen konstaterat att LOFO tillämpats i mycket blygsam omfattning och att det bildats förhållandevis få fiskevårdsområden. Utredningen föreslår flera förändringar i LOFO i syfte att underlätta bildande av fiskevårdsområden, bl. a. föreslås ett tillägg i 15 § som ger »myndighet som Konungen bestämmer eller kommun» initiativrätt, dvs. rätt att ansöka om bildande av områden, samt ändringar i 6 och 10 §§ om bildande av områden och upplåtelse av fiskerätt. Enligt motionärerna är det emellertid ingalunda säkert att en skärpning av lagstiftningen leder till ökad områdesbildning. De anser att redan nu gällande bestämmelser om upplåtelse av fiskerätt i många fall torde utgöra hinder för bildande av områden, t. ex. då flertalet delägare ej önskar upplåta fiskerätt.

Motionärerna framhåller att det finns ett stort antal fiskevårdsföreningar som fungerar på ett utmärkt sätt. Föreningarna sägs utöva god fiskevård och i många fall förekommer också upplåtelse av fiskerätt. Detta måste enligt motionärerna beaktas när man reagerar emot att alltför få fiskevårdsområden bildats. Ifrågavarande områden har bildats helt frivilligt och med uppslutning från alla delägare.

Motionärerna finner det vara angeläget att delägarna själva tar initiativ även vid bildande av fiskevårdsområden och att därtill så många som möjligt — helst alla — ställer sig bakom bildandet. Mot denna bakgrund förklarar motionärerna att de i likhet med flera remissinstanser, bl. a. fiskeristyrelsen och RLF, finner det vara opåkallat och olämpligt — såsom en inblandning som kan skapa stark irritation — att införa initiativrätt för andra än delägare.

Ändring av straffbestämmelserna i lagen om rätt till fiske m. m.

Nuvarande bestämmelser

Utskottet hänvisar till propositionen s. 47—48.

Remissyttrandena

Utskottet hänvisar till propositionen s. 48—49.

Departementschefen

Utredningens förslag om ändrade straffskalor är föranlett av behovet att skapa effektivare korrektiv mot olovligt och olaga fiske än vad gällande bestämmelser utgör. De uppgifter utredningen redovisat om den ökade förekomsten och förändrade karaktären av sådana brott bestyrker att ett sådant behov föreligger. Förslaget om enhetliga straffskalor står vidare i god överensstämmelse med det betraktelsesätt som numera är vägledande vid utformningen av straffbestämmelser inom specialstraffrättens område.

Genom den år 1968 genomförda ändringen av 48 kap. 4 § rättegångsbalken har öppnats möjlighet att begagna strafföreläggande även i fråga om brott för vilka fängelse i högst sex månader ingår i straffskalan. De betänkligheter som från processekonomisk synpunkt anförts mot förslaget anser jag bl. a. av detta skäl icke böra tillmätas alltför stor betydelse. Jag anser därför att utredningens förslag om enhetliga straffskalor beträffande olovligt och olaga fiske bör genomföras. Det synes vidare lämpligt att brottsbeskrivningarna i samband härmed kompletteras med subjektiva rekvisit. I enlighet med vad som varit vanligt inom specialstraffrätten har domstolarna hittills i fråga om olovligt och olaga fiske varit hänvisade till att pröva frågan om vad som skall fordras i subjektivt hänseende för ansvar med ledning av straffskalans utformning, straffbudets praktiska funktion och övriga omständigheter (jfr lagrådets i prop. 1962: 10 s. B 410—411 återgivna yttrande). Större tvekan har väl ej rätt om att olaga fiske är ett oaktsamhetsbrott. Beträffande olovligt fiske har meningarna i detta avseende tidigare varit delade. I doktrinen har gjorts gällande att straff för olovligt fiske förutsatte uppsåtligt handlande (Romberg—Thulin, Fiskelag och vattengräns, Stockholm 1955, s. 145). Av nyare praxis (NJA 1966 s. 229) framgår emellertid att fiske som någon av oaktsamhet utan lov bedriver i vatten som hör under annans enskilda fiskerätt är straffbart. Även övriga i 34 och 35 §§ beskrivna gärningar torde med ett undantag vara oaktsamhetsbrott. När det gäller anbringande av fiskeredskap eller anordning i uppenbar strid med vad som gäller om fiskådra torde det bäst överensstämma med vad som anfördes vid lagens tillkomst (jfr lagrådets i prop. 1960: 60 s. 206 återgivna yttrande) att kräva uppsåt för straffbarhet. Införandet av de nu föreslagna subjektiva rekvisiten avses alltså i sak inte medföra ändring i gällande rätt. Eftersom brottet rörande fiskådra ej behöver bestå i fiske, är det ur redaktionell synpunkt motiverat att särskilja det från olovligt fiske. Detta kan lämpligen ske genom att de bestämmelser som avser överträdelse av föreskrifter som meddelats med stöd av 16, 22 eller 24 § överförs till 34 §.

Till frågan om ändring av straffbestämmelserna i fiskeristadgan, som ej kräver riksdagens medverkan, avser jag att återkomma, sedan riksdagen

tagit ställning till förslaget om ändring av straffbestämmelserna i lagen om rätt till fiske.

Vad slutligen angår utredningens förslag om ändring i 40 § lagen om rätt till fiske i syfte att göra olovligt fiske, som riktar sig mot i fiskevårdsområde ingående fiske till åklagarbrott, ansluter jag mig till de synpunkter som framförts av riksåklagaren och hovrätten över Skåne och Blekinge. Jag finner därför ej någon ändring i berört hänseende motiverad.

De i det föregående förordade författningsändringarna bör träda i kraft den 1 juli 1969. Ändringen i 10 § LOFO avses gälla även i fråga om fiskevårdsområde som bildats dessförinnan. Någon särskild övergångsbestämmelse härom synes inte vara nödvändig.

Lagrådsbehandlingen

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Motioner

I motionerna I: 955 av herrar Karl Pettersson och Strandberg och II: 1096 av fru Kristensson och herr Petersson i Gäddvik framhålls att det i olika sammanhang framförts att mindre svårartade förseelser mot gällande lagbestämmelser skall bedömas mildare liksom att det också påpekats att vissa s. k. bagatellartade brott icke skall bli föremål för rättslig påföljd. När det gäller sådana brott har det i debatten sagts att de åtgärder, som vidtas mot dem som utövar brotten, i många fall kan leda till personliga tragedier för de inblandade och deras familjer.

Efter att ha redovisat föreslagna och nu gällande bestämmelser om straff för olovligt fiske och för olaga fiske uttalar motionärerna att av det inledningsvis anförda, liksom av remissvaren av hovrätten över Skåne och Blekinge och av hovrätten för Övre Norrland, framgår att fängelse inte bör införas i straffskalan för normalbrottet, då de flesta fallen av olovligt fiske utgörs av förhållandevis beskedliga överträdelser. För sådana obetydliga brott bör fängelse icke införas i straffskalan.

Utskottet

I de delar av propositionen, som utskottet har att behandla, framläggs förslag till ändringar i lagen om fiskevårdsområden och i lagen om rätt till fiske. Ändringarna syftar till att underlätta bildandet av fiskevårdsområden och skydda fiskbeståndet. De avses träda i kraft den 1 juli 1969.

Utskottet behandlar först de föreslagna ändringarna i *lagen om fiskevårdsområden*. Fiskevårdsområdets väsentliga ändamål är att möjliggöra ordnade fiskeförhållanden, ett rättvist utnyttjande av fisket och en god fiskevård inom ett vattenområde, där fiskerätten är splittrad på flera innehavare. Även om fiskerättshavarnas intressen klart ställdes i förgrunden vid lagens tillkomst, väntades den nya associationsformen också bli till fördel för fritidsfisket. Lagen om fiskevårdsområden har emellertid tillämpats i mycket blygsam omfattning och antalet fiskevårdsområden har blivit långt färre än vad som förutsattes vid lagens tillkomst. De nu föreslagna ändringarna i lagen har inriktats på att stimulera bildandet av fiskevårdsområden och att göra områdena lämpade för de avsedda ändamålen. Utskottet vill i likhet med departementschefen framhålla att bildandet av fiskevårdsområden måste anses ha en väsentlig betydelse för fritidsfisket genom att det skapar förutsättningar för tillkomsten av fler, bättre organiserade och bättre skötta kortfiskeområden. I det följande upp-tar utskottet de föreslagna ändringarna till behandling var för sig.

Omröstningsbestämmelserna m. m. För beslut om bildande av fiskevårdsområde krävs enligt gällande bestämmelser i 6 § lagen om fiskevårdsområden viss kvalificerad majoritet. Den skall utgöra antingen mer än hälften av det sammanlagda delaktighetstalet och minst en tredjedel av antalet delägare eller mer än hälften av antalet delägare och minst en tredjedel av det sammanlagda delaktighetstalet. För beslut om upplåtelse till utomstående av fiske krävs enligt 10 § samtycke, i fråga om fiske som i sin helhet är samfällt för två eller flera fastigheter, av delägare med tillsammans mer än hälften av delaktighetstalet, och i fråga om annat fiske av delägare med tillsammans mer än två tredjedelar av delaktighetstalet. Den anslutning, som krävs i nämnda paragrafer, är alltså beräknad i förhållande till hela antalet delägare och hela delaktighetstalet, vilket innebär att vid omröstningen frånvarande delägare likställs med delägare som röstat nej. Främst rättssäkerhetsskäl synes ha motiverat denna konstruktion, som emellertid visat sig ha hämmande verkan. I propositionen föreslås nu att endast de i omröstningen deltagandes röster och delaktighetstal skall beaktas vid beslut om bildande av fiskevårdsområde eller upplåtelse av fisket inom sådant område. För att tillgodose kravet på rättssäkerhet kompletteras förslaget med en ändring av 18 § rörande sättet för kallelse till det första sammanträdet, vid vilket delägarna närmare får kännedom om arten och omfattningen av förrättningen.

De sålunda föreslagna ändringarna av lagens omröstningsbestämmelser i nämnda hänseenden har inte föranlett något motionsyrkande. Ej heller utskottet har funnit skäl till erinran mot ändringarna utan utskottet anser i likhet med departementschefen att praktiska skäl numera får anses tala för reformen.

Vetorätten. I propositionen framhålls att det är ganska vanligt att ett

fiskevårdsområde anses böra omfatta en sjö, vars fiske är skiftat hemmanen eller byarna emellan men är samfällt inom hemman eller byar. Enligt 6 § första stycket andra punkten måste samtycke — utöver vad som nämnts i föregående avsnitt — föreligga från åtminstone en delägare i varje sådant oskiftat fiske för att det skall få införlivas med fiskevårdsområdet. I 10 § förekommer en liknande bestämmelse för beslut om upplåtelse av fisket inom ett fiskevårdsområde. I detta fall fordras anslutning av företrädare för mer än hälften av delaktighetstalet inom varje oskiftat fiske för att en upplåtelse skall få komma till stånd. Enligt 11 § första stycket har delägare vetorätt mot upplåtelse av hela hans fiske liksom av fiske som han äger eller brukar med ensamrätt eller som tilldelats honom som särskild lott. Enligt andra punkten i nämnda lagrum gäller emellertid inte vetorätten om fisket saknar betydelse för delägarens försörjning. I propositionen föreslås att spärreglerna i 6 och 10 §§ begränsas att avse oskiftat fiske med flera delägare. Såvitt avser bildande av fiskevårdsområde föreslås dessutom regeln bli uppmjukad på sådant sätt att det blir möjligt att bortse därifrån om särskilda skäl föreligger. Denna dispensmöjlighet, som i förslaget upptas i 6 § tredje stycket sista punkten, avses bli utnyttjad främst för att möjliggöra bildandet av fiskevårdsområden som med hänsyn till delägarnas intressen framstår som särskilt önskvärda. Bestämmelsen i 11 § om vetorätt vid upplåtelse föreslås få oförändrad lydelse.

I motionerna I: 954 av herr Karl Pettersson och herr Strandberg och II: 1097 av herr Petersson i Gäddvik framhålls att den föreslagna dispensregeln i 6 § tredje stycket sista punkten är att anse som en tvångsåtgärd, som inte synes vara ägnad att få ett fiskevårdsområde att fungera på ett tillfredsställande sätt efter det att det bildats. Motionärerna föreslår därför att ifrågakavande regel skall utgå.

I motionerna I: 953 av herrar Ebbe Ohlsson och Svenungsson och II: 1093 av herr Hedin m. fl. understryks att departementschefen framhållit att fiskevårdsområdena i första hand är till för att tillgodose delägarnas berättigade intressen. Motionärerna erinrar om att fritidsfiskeutredningen i anslutning till att den föreslagit, att spärreglerna i 6 och 10 §§ skulle slopas, ansett att delägarnas eget fiskande borde ges förstärkt skydd genom att vetorätten enligt 11 § gjordes absolut och inte som nu relativ och ställd i beroende av försörjningssynpunkter. Motionärerna framhåller att departementschefen visserligen bibehåller en vetorätt i 6 och 10 §§; denna får emellertid minskad betydelse genom dispensregeln i 6 § tredje stycket sista punkten. Dessutom innebär enligt motionärerna de föreslagna ändringarna i övrigt i 6 och 10 §§ en viss försämring av den enskildes rättsskydd. Motionärerna hänvisar till att kammarkollegiet i sitt remissvar framhållit att slopande av 11 § första stycket andra punkten är motiverad även om spärrregeln i 10 § ej upphävs. Motionärerna förklarar sig dela denna uppfatt-

ning och de föreslår i enlighet härmed att 11 § får den lydelse som fritidsfiskeutredningen föreslagit för att delägarnas rättssäkerhet skall tillgodoses.

Utskottet har intet att erinra mot förslaget att regeln i 6 § första stycket sista punkten, att för oskiftat fiskes ingående i fiskevårdsområde krävs samtycke av minst en delägare i fisket, begränsas till oskiftat fiske med flera delägare. Motsvarande bedömning gäller bestämmelsen i 10 § om upplåtelse av fiskerätt.

Såsom inledningsvis anförts hör ordnade fiskeförhållanden och god fiskevård till syftena med bildandet av fiskevårdsområden. För att uppnå dessa syften i en hel sjö är det enligt utskottets mening nödvändigt att man får med alla delägarna. Det må också framhållas att god fiskevård ju kommer alla delägarna till del. Utskottet finner på grund härav att den föreslagna bestämmelsen i 6 § tredje stycket sista punkten, som innebär att länsstyrelsen får möjlighet att bortse från ovan nämnda spärregel i 6 § första stycket, om särskilda skäl föreligger för att bilda fiskevårdsområde, är ändamålsenlig. Vid denna bedömning skall motionerna I: 954 och II: 1097, såvitt nu är i fråga, avslås.

Utskottet delar departementschefens uppfattning att den ändring av 11 § lagen om fiskevårdsområden, som aktualiserades av utredningens förslag att helt slopa spärreglerna i 6 och 10 §§, inte är behövlig med den av honom förordade lösningen. Ej heller motionerna I: 953 och II: 1093 bör därför bifallas.

Initiativrätten. Enligt 15 § första stycket i lagen om fiskevårdsområden tillkommer rätten att göra ansökan om bildande av fiskevårdsområde endast delägare. I syfte att öka takten i fråga om tillkomsten av fiskevårdsområden föreslås i propositionen att initiativrätten skall utvidgas till att avse även staten och kommunen.

I motionen II: 1094 av herr Hedin m. fl. framhålls att man, då man reagerar mot att alltför få fiskevårdsområden bildats, måste beakta att det finns ett stort antal fiskevårdsföreningar som fungerar på ett utmärkt sätt. Dessa föreningar, som sägs utöva god fiskevård och i många fall också upplåter fiskerätt, har bildats helt frivilligt och med uppslutning från alla delägare. Motionärerna finner det vara angeläget att delägarna själva tar initiativ även vid bildande av fiskevårdsområden och att därtill så många som möjligt — helst alla — ställer sig bakom bildandet. Med åberopande av remissyttrandet från bl. a. fiskeristyrelsen och RLF anser motionärerna det vara opåkallat och olämpligt att för andra än delägare införa initiativrätt, något som de förmenar kan komma att uppfattas såsom en inblandning som kan skapa en stark irritation. Motionärerna hemställer därför att lagrummet skall erhålla oförändrad lydelse.

Enligt utskottets mening är det bl. a. med hänsyn till fritidsfisket angeläget att fiskevårdsområden bildas i snabbare takt och i större om-

fattning än vad som nu är fallet. En till staten och kommunen utvidgad initiativrätt får anses utgöra ett av de viktigaste medlen för att nå detta mål. Utskottet vill — i likhet med utredningen och departementschefen — framhålla att dylikt officialinitiativ inte torde medföra några risker från rättssäkerhetssynpunkt med hänsyn till att enligt lagens regler det slutliga avgörandet i frågor om bildande och förvaltning av fiskevårdsområde helt ankommer på delägarna. Motionen II: 1094 bör därför inte vinna bifall.

Övriga förslag. Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot övriga ändringsförslag.

I anslutning till behandlingen av lagen om fiskevårdsområden har utskottet behandlat de vid riksdagens början väckta motionerna I: 146 av herr Augustsson och fru Landberg och II: 167 av herr Persson i Skänninge m. fl. I motionerna erinras om den rätt för allmänheten att fiska med nät och krokredskap å enskilt vatten vid en stor del av våra kuster och de stora sjöarna, som infördes genom 1950 års lag om rätt till fiske. Från gränsen mellan Uppsala och Stockholms län i norr till Torhamns udde på Blekinges sydostkust får emellertid fiske med dylika redskap inte bedrivas på enskilt vatten. Motionärerna framhåller att den främsta orsaken till att ensamrätten till fisket i så stor utsträckning bibehölls hos strandägarna på dessa kuststräckor var att fisket vid tiden för lagbestämmelsernas utarbetande fortfarande var ett viktigt komplement till jordbruket i skärgårdarna. Enligt motionärerna har emellertid inträtt en förändring härvidlag och numera har fiske i kombination med jordbruk blivit en alltmer ovanlig företeelse även i skärgårdsområdena. Motionärerna anser det inte vara riktigt att i längden bibehålla de stora skillnader beträffande frifisket som föreligger mellan å ena sidan södra och mellersta delen av vår ostkust och å andra sidan stora delar av övriga kuststräckor. De hemställer därför att riksdagen hos Kungl. Maj:t skall begära översyn av lagen om rätt till fiske samt förslag som ger allmänheten möjligheter till fritidsfiske på enskilt vatten även vid södra och mellersta delarna av rikets ostkust.

Fritidsfiskeutredningen har enligt sina direktiv undersökt om vattengräns- och fiskerättslagarna kunde modifieras i syfte att skapa bättre möjligheter att bedriva fritidsfiske utan att yrkesfiskets intressen skulle trädas för när. Utredningen anser det inte vara realistiskt att vidga det nuvarande frifisket i syfte att öka tillgången på vatten för fritidsfiskeändamål. Utredningen pekar bl. a. på att regleringen av ersättningsfrågorna föranlett betydande arbete och varit mycket kostsam. Ytterligare inskränkningar i den enskilda fiskerätten medför enligt utredningen nya krav på ersättningar, särskilt som ökningen av fritidsfisket har fått värdet av fisket att stiga eller skapat förväntningar härom. Denna invändning mot ett utvidgat frifiske gäller enligt utredningens mening även sådana mera begränsade åtgärder som att frige fisket med handredskap eller att frige vissa

enklare fiskemetoder, t. ex. mete, generellt i hela landet. Mot sådana åtgärder talar även att de skulle medföra olägenheter för yrkesfisket genom ökad konkurrens från fritidsfiskets sida. Utredningen anser i stället att man bör sträva efter att öka antalet frivilliga upplåtelser av fiskerätt, och utredningen hänvisar till framlagt förslag till ändringar i bl. a. lagen om fiskevårdsområden, vilka ändringar syftar till att underlätta de frivilliga upplåtelseerna av fiskerätt m. m. Den uppfattning, som utredningen sålunda givit uttryck åt, biträds allmänt i remissyttrandena liksom av departementschefen.

Utskottet har förståelse för att den fiskeintresserade allmänheten i närheten av ifrågavarande kustområden finner de rådande olikheterna orättvisa och anmärkningsvärda, då de orsaker, som vid lagens tillkomst motiverade skillnaderna, inte längre är lika bärande. Utskottet är emellertid av den uppfattningen att tillgången på fritidsfiskevatten i första hand bör tillgodoses genom frivilliga upplåtelser även på ifrågavarande kuststräcka. Hänsynen till bl. a. angelägenheten av god fiskevård kräver nämligen att en planlös invasion av stora skaror fritidsfiskare undviks. Redan nu förekommer på olika avsnitt av våra kuster vissa friktioner mellan skärgårdsbefolkning och fritidsfiskare från tätorterna. Utskottet vill i detta sammanhang understryka att det är angeläget att också kommunerna ökar sina insatser när det gäller att få fram vattenområden som på goda villkor kan upplåtas för fritidsfiske. De föreslagna ändringarna i lagen om fiskevårdsområden kan antas bidra till att öka möjligheterna till fritidsfiske och samtidigt skapa garantier för en god fiskevård. Skulle den föreslagna lagstiftningen och de övriga förslag som framläggs i propositionen inte leda till önskat resultat får andra åtgärder övervägas. Härvid kan det självfallet bli aktuellt att ompröva bestämmelserna om rätt till frifiske på de kuststräckor som avses i motionerna. För närvarande bör dock inte företagas någon åtgärd från riksdagens sida i frågan.

Utskottet övergår här efter till att behandla de föreslagna ändringarna i *lagen om rätt till fiske*. Enligt gällande lydelse av 34 § i denna lag är straffet för olovligt fiske dagsböter. Är brottet med hänsyn till att fisket avsett särskilt värdefull fisk eller idkats vanemässigt eller i större omfattning att anse som grovt, är straffet dagsböter, ej under 20, eller fängelse i högst sex månader. Till straff för olovligt fiske dömes enligt 35 § även den som bryter mot vissa av länsstyrelsen meddelade föreskrifter eller anbringar fiske-redskap eller anordning i uppenbar strid med vad som gäller om fiskådra. I propositionen föreslås nu en enhetlig straffskala som innefattar böter eller fängelse i högst sex månader. Förslaget har motiverats med att det föreligger behov av att skapa effektivare korrektiv mot olovligt fiske än vad gällande bestämmelser medger. Det sägs vidare stå i god överensstämmelse med det betraktelsesätt som numera är vägledande vid utformningen av straffbestämmelser inom specialstraffrättens område. Brottbeskrivningar-

na kompletteras vidare med subjektiva rekvisit, vilket inte anses medföra ändring i gällande rätt. Vidare genomförs viss omredigering av 34 och 35 §§.

I de i anledning av propositionen väckta motionerna I: 955 av herrar Karl Pettersson och Strandberg och II: 1096 av fru Kristensson och herr Petersson i Gäddvik hemställs att riksdagen måtte avslå propositionen såvitt den avser förslag till lag om ändring i lagen om rätt till fiske. Motionärerna åberopar till stöd härför att de flesta fallen av olovligt fiske utgörs av förhållandevis beskedliga överträdelser. För sådana obetydliga brott bör enligt motionärerna fängelse inte införas i straffskalan.

Motionärernas hemställan synes — att döma av motiveringen — främst avse förslaget om ändrade straffskalor. I likhet med departementschefen anser utskottet att den ökade förekomsten och förändrade karaktären av olovligt fiske medför att behov föreligger av den föreslagna skärpningen av straffbestämmelserna. Ej heller föranleder ändringsförslagen i övrigt någon erinran från utskottets sida. På grund härav bör motionerna avslås.

Utskottet hemställer

A. att riksdagen med avslag på motionerna I: 954 och II: 1097 såvitt avser 6 § i det vid propositionen nr 42 fogade förslaget till lag om ändring i lagen den 5 maj 1960 (nr 130) om fiskevårdsområden bifaller propositionen i denna del;

B. att riksdagen med avslag på motionen II: 1094 bifaller propositionen såvitt avser 15 § nämnda lag;

C. att riksdagen med avslag på motionerna I: 953 och II: 1093 antager det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen om fiskevårdsområden i övrigt;

D. att riksdagen med avslag på motionerna I: 955 och II: 1096 bifaller propositionen såvitt avser lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske; samt

E. att motionerna I: 146 och II: 167 icke föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 22 april 1969

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK GREBÄCK

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Ebbe Ohlsson (m), Ernulf (fp)^{1, 2}, fröken Ranmark (s), herrar Skårman (fp)^{1, 3}, Hansson (s)¹, fru Landberg (s), herrar Berglund (s)¹ och Skagerlund (fp)^{1, 4};

från andra kammaren: herrar Grebäck (cp), Svenning (s), Ekström (s)¹, Sundelin (s)^{1, 5}, Tobé (fp)², Hedin (m)¹, fröken Anderson (s)¹, herrar Josefson i Arrie (cp) och Sellgren (fp)⁴.

¹ Ej närvarande vid utlåtandets justering.

² Ej deltagit i behandlingen av de frågor, som upptagits under B och D i utskottets hemställan.

³ Ej deltagit i behandlingen av de frågor, som upptagits under A—D i utskottets hemställan.

⁴ Ej deltagit i behandlingen av de frågor, som upptagits under A, C och E i utskottets hemställan

⁵ Ej deltagit i behandlingen av den fråga, som upptagits under B i utskottets hemställan.

Reservationer

Vid A i utskottets hemställan

I. av herrar *Ebbe Ohlsson* (m) och *Hedin* (m), vilka ansett

a) att det avsnitt av utlåtandet på s. 25 som börjar med orden »Såsom inledningsvis» och som slutar med orden »fråga, avslås.» bort ha följande lydelse:

Såsom inledningsvis anförts hör ordnade fiskeförhållanden och god fiskevård till syftena med bildandet av fiskevårdsområden. För att uppnå dessa syften i en hel sjö är det enligt utskottets mening önskvärt att man får med alla delägarna. Emellertid anser utskottet att en förutsättning för att ett fiskevårdsområde skall kunna fungera på ett tillfredsställande sätt efter det att det bildats är att — utöver annat — minst en delägare inom varje oskiftat fiske med flera delägare ger sitt samtycke till bildandet. Utskottet finner ingen anledning till att något avsteg från denna regel i särskilda fall skall kunna ske och tillstyrker därför yrkandet i motionerna I: 954 och II: 1097 om att 6 § tredje stycket sista punkten skall utgå.

b) att utskottet bort hemställa

att riksdagen — med förklaring att förslaget till lag om ändring i lagen den 5 maj 1960 (nr 130) om fiskevårdsområden icke kunnat oförändrat bifallas — med bifall till motionerna I: 954 och II: 1097 såvitt avser 6 § denna lag antager följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse av paragrafen.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

6 §.

Fiskevårdsområde må ————— sådant fiske.

Hör fisket ————— röstades delaktighetstal.

Äro de i första eller andra styckena angivna förutsättningarna uppfyllda, skall fiskevårdsområdet bildas, om det befinnes lämpligt med hänsyn till vattenområdets och fiskets beskaffenhet och omfattning samt förhållandena i övrigt. *Saknas samtycke som avses i första stycket andra punkten, må fiskevårdsområdet likväl bildas, om särskilda skäl föreligga.*

Äro de i första eller andra styckena angivna förutsättningarna uppfyllda, skall fiskevårdsområdet bildas, om det befinnes lämpligt med hänsyn till vattenområdets och fiskets beskaffenhet och omfattning samt förhållandena i övrigt.

Vid B i utskottets hemställan

II. av herrar *Ebbe Ohlsson* (m) och *Hedin* (m), vilka ansett

a) att det avsnitt av utlåtandet som börjar på s. 25 med orden »Enligt utskottets» och som slutar på s. 26 med orden »vinna bifall.» bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det med hänsyn till fiskevården angeläget att fiskevårdsområden bildas i snabbare takt och i större omfattning än vad som nu är fallet. Utskottet anser emellertid inte att en utökad initiativrätt är ett lämpligt medel för att nå en sådan effekt. Såsom i motionerna framhållits kan tvärtom en sådan rätt som tillägges staten eller kommunen av delägarna uppfattas såsom en obefogad inblandning. Därest initiativrätten utnyttjas kan man befara att den skapar stark irritation som varken befrämjar delägarnas villighet att bilda ett område eller — om så ändock skulle ske — samarbetet inom området. Utskottet tillstyrker därför bifall till motionen II: 1094.

b) att utskottet bort hemställa

att riksdagen — med förklaring att förslaget till lag om ändring i lagen om fiskevårdsområden icke kunnat oförändrat bifallas — med bifall till motionen II: 1094 antager följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse av 15 § denna lag.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

15 §.

Fiskevårdsområde må bildas efter ansökan av delägare, myndighet som Konungen bestämmer eller kommunen. Ansökningen skall vara skriftlig och ingivas till länsstyrelsen.

Fiskevårdsområde må bildas *allenaft* efter ansökan av delägare. Ansökningen skall vara skriftlig och ingivas till länsstyrelsen.

I ansökningen — — — — — skola tillgodoses.

Vid C i utskottets hemställan

III. av herrar *Grebäck* (cp), *Ebbe Ohlsson* (m), *Ernulf* (fp), *Tobé* (fp), *Hedin* (m) och *Josefson* i Arrie (cp), vilka ansett

a) att det avsnitt av utlåtandet på s. 25 som börjar med orden »Utskottet delar» och som slutar med orden »därför bifallas.» bort ha följande lydelse:

De ändringar i lagstiftningen som föreslagits av departementschefen syftar till att underlätta bildande av fiskevårdsområde och genom de nya röstningsbestämmelserna jämväl upplåtelse av fiskerätt inom sådana områden. Fritidsfiskeutredningen byggde också sina förslag på denna grund. Utredningen ansåg det föreligga starka skäl för att minska kraven på anslutning från delägarna i såväl 6 § som 10 §, men föreslog att man i stället skulle stärka den enskildes rättsställning genom att göra vetorätten i 11 § absolut och inte beroende av försörjningssynpunkter. Departementschefen har inte helt följt utredningens förslag i fråga om 6 och 10 §§ utan bibehållit den s. k. vetorätten i viss utsträckning. De nya röstningsbestämmelserna innebär ändock att den enskildes rättsskydd försvagas i samband med bildande av områden och upplåtelse av fiskerätt. Utskottet finner därför på samma grund som fritidsfiskeutredningen åberopat skäl föreligga för att 11 § får den lydelse som utredningen föreslagit. Utskottet tillstyrker därför bifall till motionerna I: 953 och II: 1093.

b) att utskottet bort hemställa

att riksdagen — med förklaring att förslaget till lag om ändring i lagen om fiskevårdsområden icke kunnat oförändrat bifallas — med bifall till motionerna I: 953 och II: 1093 för sin del antager förslaget i de delar som ej berörs under A och B med de ändringarna att ingressen och 11 § i lagen erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse.

(Kungl. Maj:ts förslag)

Härigenom förordnas, att 6, 10, 15, 17, 18 och 29 §§ lagen den 5 maj 1960 om fiskevårdsområden skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Gällande lydelse)**(Utskottets förslag)*

Härigenom förordnas, att 6, 10, 11, 15, 17, 18 och 29 §§ lagen den 5 maj 1960 om fiskevårdsområden skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

11 §.

Utan delägarers samtycke må upplåtelse ej ske av delägarers hela fiske eller eljest av fiske, som han med ensamrätt äger eller brukar eller såsom särskild lott tilldelats honom. *Vad nu sagts gäller dock ej, då fisket saknar betydelse för delägarers försörjning.*

Vad i — — — — — sådan rätt.

Utan delägarers samtycke må upplåtelse ej ske av delägarers hela fiske eller eljest av fiske, som han med ensamrätt äger eller brukar eller såsom särskild lott tilldelats honom.